

D66
heusden

Gericht op de toekomst

Groen - Sociaal - Ondernemend

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Inhoud

Vooruitblik Eric van de Beek,		Maatwerk	23
lijsttrekker	3	Arbeidsmigranten	24
Vier jaren D66: een terugblik	6	Jeugdhulp en daarna?	24
Beter besturen, beter samenwerken	9	Sport en bewegen	24
Meepraten, meebeslissen,		Bewonersparticipatie	25
meedoen	9	Een veilig Heusden voor bewoners	26
Macht en tegenmacht	10	Veiligheid vanaf de eerste steen	27
Samenwerken in de regio	11	Drugscriminaliteit	27
Duurzaam, dromen, doen	12	De politie waakt opdat wij rusten	27
Energiebesparing	12	Licht en veiligheid	28
Energietransitie	12	Naar een cultuurrijk Heusden	29
Circulaire economie	14	Cultuur en censuur gaan niet	
Klimaatadaptatie	15	samen	29
Buitengebied	15	Voldoende middelen	29
Verbeteringen voor de agrarische		Cultuur als basis voor sociale	
sector	16	binding	30
Versterken van natuur en		Scholing	31
landschap	17	Raad voor Cultuur	31
Veiliger verkeer is geen		Bedrijven & gemeente: samen doen	32
toekomstmuziek	18	Samenwerken brengt je verder!	32
Veiliger op fiets en scootmobiel	19	Winkels	32
Recreatieve routes	20	Aansluiting op de arbeidsmarkt	33
Veiligheid	20	Begeleiding en maatwerk	33
Aansluiting Drunen-West	21	Werken en wonen	34
Vlijmen-Oost	21	Recreëren	34
Naar een socialer en gezonder		Idealen	35
Heusden	22	Onze kandidaten	36
Betere samenwerking	22	Richtingwijzers D66	37
Woningbouw	23		

Vooruitblik Eric van de Beek, lijsttrekker

Beste Heusdenaar,

Onze leefomgeving en -omstandigheden zijn de afgelopen jaren veel veranderd. In de toekomst zullen veel invloeden hierop ontstaan en veranderingen volgen elkaar snel op. Het is dan ook nu zeer urgent hiervoor de juiste voorzorgsmaatregelen te nemen. Dat doen we om de toekomst van ons allemaal blijvend goed te laten en zijn en te verbeteren. In dit verkiezingsprogramma is de urgentie van dit moment vertaald naar concrete acties. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak voor een

Gericht op de toekomst

beter bestuur voor Heusden, een Heusden waar gemeente en bedrijven goed samenwerken. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak voor een veilig verkeer, een veilig Heusden voor de bewoners, een socialer en gezonder Heusden en een cultuurrijk Heusden.

D66 Heusden is een lokale onafhankelijke politieke partij. Het is een voordeel voor Heusden dat we deel uitmaken van D66. Daarmee hebben we contacten en invloed op provinciaal en landelijk niveau. De verwevenheid van gemeenten met provincie en rijk is groot. De contacten helpen bij de aanpak en oplossing van de gemeentelijke uitdagingen, nu en in de toekomst. De lokale overheid heeft zeer veel invloed op het dagelijks leven van iedereen.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaal-liberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen en tegelijk hulp geeft aan wie het nodig heeft. Laat iedereen vrij, maar niemand vallen.

Persoonlijk ben ik lid geworden van D66 vanwege één van haar richtingwijzers: "Vertrouw op de eigen kracht van mensen". Mensen mee laten denken over hun toekomst, de inrichting van hun wijk, in inzet van WMO gelden. U weet nu eenmaal het beste wat het probleem is waarmee u wordt geconfronteerd en bent prima in staat daaruit de beste oplossingsrichting aan te geven. Dat nemen wij mee in de besluiten. Besturen doen wij niet over u, wij doen het met u samen. U praat mee, beslist mee, u doet mee! Door een goede balans van macht en tegenmacht kan de gemeente inspelen op actuele wensen en behoeften van inwoners.

Wij willen genoeg huizen bouwen om iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat de gemeente, de woonplaats en uw wijk groener worden,

Gericht op de toekomst

met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij zetten ons in voor een duurzaam Heusden en dragen bij aan de klimaatdoelen van Parijs. De energietransitie moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn. Voor de elektrische auto moeten voldoende openbare oplaadpunten in de wijken aanwezig zijn.

Wij willen aanwezige en zichtbare wijkagenten, zodat u veilig bent in de buurt. Wij willen dat uw kinderen veilig naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. Wij willen veilige en goed onderhouden fietsroutes realiseren.

Mensen mogen in Heusden niet buiten de boot vallen. Mensen met een psychisch probleem, langdurige werkloosheid, woningzoekenden en alle anderen die hulp nodig hebben verdienen niets minder dan dat die hulp er voor hen ook is. Dat is niet een loket of formulier. Nee, dat is persoonlijke hulp door een professional die stimuleert en samen met u voor resultaat gaat. We laten niemand vallen.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen. We realiseren ons dat wat voor de een waardevol is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op het spel. Wilt u dat Heusden meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt dan naar morgen? Wilt u gehoord worden, inbreng hebben en meedoen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

Veel leesplezier en met vriendelijke groet,

Eric van de Beek

Vier jaren D66: een terugblik

Aart Jan Gorter,
Fractievoorzitter D66 Heusden
periode 2018 - 2022

Het ging ons er om dat de invloed van D66 in de raad zodanig is dat - waar dat nodig is - het gemeentebestuur omgebogen wordt in de richting die wij voorstaan.

Als éénpersoonsfractie is dat een hele uitdaging. De doelstelling vanaf het begin: laat de invloed van D66 flink groter zijn dan die ene zetel. We denken dat dat gelukt is. Door op alle beleidsonderdelen een duidelijke mening naar voren te brengen. En door te proberen op inhoud tot verbeteringen te komen.

D66 heeft zich niet als oppositiepartij geprofileerd, maar heeft steeds de samenwerking met andere fracties gezocht met als doel zaken te bereiken die D66 belangrijk vindt. Er is zowel met collegepartijen als met partijen die niet in het college van B&W zaten samengewerkt.

De samenwerking met coalitiepartijen was incidenteel; zo werd met DMP een motie ingediend die het college oproep om de wijk Geerpark aan de noordzijde beter te ontsluiten. En samen met de VVD werd de raad opgeroepen om bezwaar aan te tekenen tegen een mogelijke schaliegaswinning.

Structureel werkte D66 samen met twee andere eenmansfracties: GroenLinks en de PvdA. Uitgangspunt was om samen zoveel als mogelijk het collegebestuur bij te sturen in de richting die deze drie partijen voorstaan. De samenwerking was op het persoonlijk vlak plezierig en wederzijds kon voordeel behaald worden.

Diverse moties van D66 hebben tot een raadsmeerderheid hebben geleid.

Een heel belangrijke motie betreft de gewenste huisvesting van de bibliotheek Drunen in de Voorste Venne. Het was het vorige college niet gelukt om de Bieb in de Voorste Venne gehuisvest te krijgen. D66 vindt dat een groot gemis, omdat mede door de Bieb in de Voorste Venne te huisvesten dit sociaal-cultureel centrum uit kan groeien tot een echte ontmoetingsplaats voor onze inwoners. Daarom heeft D66 bij motie het college opgeroepen er alles aan te doen om te bereiken dat de verhuizing wél lukt. De motie is aangenomen door de raad. De huisvesting heeft mede tot voordeel dat op het terrein van de oude Bieb sociale woningen gebouwd kunnen worden, waar een groot tekort aan bestaat.

Het is D66 ook gelukt (na diverse pogingen) om een snelheid-remmende drempel in de Duinweg te realiseren: heel belangrijk voor de veiligheid van fietsers die het “rondje duinen” rijden.

Gericht op de toekomst

D66 heeft ook bereikt dat er op het gebied van gemeentelijke heffingen een eerlijker verdeling is gekomen tussen meerpersoonshuishoudens en éénpersoons huishoudens. De laatste groep betaalde bijna net zoveel als gezinnen.

D66 heeft zich steeds sterk gemaakt voor een betere situatie op de woningmarkt. Er is een tekort aan betaalbare woningen. Het belangrijkste wat een gemeente daar aan kan doen is meer woningbouwlocaties beschikbaar hebben. De raad heeft een motie van D66 aangenomen die het college opdraagt om onderzoek te doen naar een nieuwe woningbouwlocatie in Drunen (waar nu geen grotere bouwlocatie beschikbaar is).

Wij hebben ons steeds sterk gemaakt voor minder verrommeling van ons buitengebied. En voor een beter beleid met betrekking tot bomen. Er wordt te makkelijk gekapt en te weinig terug geplant. Het college scoort een onvoldoende op dit gebied.

Aart Jan Gorter

Gericht op de toekomst

Beter besturen, beter samenwerken

De gemeente is er voor u. Zij moet u ondersteunen om uw dromen en wensen te vervullen. Burgers moeten meepraten, meebeslissen en meedoen. De gemeente kan de burger daarbij helpen.

Door een goede balans van macht en tegenmacht kan de gemeente inspelen op actuele wensen en behoeften van inwoners.

D66 juicht samenwerking binnen de regio Midden-Brabant en de drie Langstraat-gemeenten toe.

» Meepraten, meebeslissen, meedoen

Meepraten. De burger moet zich gehoord voelen door de gemeente: de gemeente moet luisteren naar de burger. U weet immers wat er in uw wijk speelt en welke behoeftes er zijn. De gemeente moet de burger zien als gelijkwaardig partner. Dat houdt ook in dat de gemeente u al aan het begin van het proces betreft bij het maken van plannen en politieke keuzes. Als het plan al klaar ligt, is het te laat. De gemeente moet bovendien een faciliterende rol spelen, zodat niet alleen de mondige burger wordt gehoord.

Meebeslissen. D66 gelooft dat meepraten en meebeslissen door burgers leidt tot betere besluiten. De burger wordt niet serieus genomen als plannen en besluiten later door de gemeenteraad worden afgeschoten. De gemeenteraad moet daarom vooraf de kaders scheppen die waarborgen dat de burger in de besluitvorming wordt betrokken.

Meedoen. Het hoeft niet te blijven bij meepraten en meebeslissen. Inwoners van Heusden kunnen ook bijdragen aan de uitvoering van de gekozen oplossing. D66 ondersteunt dan ook burgerinitiatieven en burgerparticipatie. Binnen de Gemeente Heusden bestaan al verschillende burgerinitiatieven, waaronder comités onder de naam 'Buurt bestuurt'. Hierin zijn wijkbewoners actief. D66 Heusden wil buurtcomités in alle wijken. Deze clubs spelen een belangrijke rol in

Gericht op de toekomst

de wijk. Wij willen dat de gemeente zich vaker afvraagt: wat kunnen onze inwoners zelf wanneer we krachten bundelen? D66 is er namelijk van overtuigd dat inwoners zelf – of samen met de burens – vaak beter in staat zijn om iets uit te voeren.

» Macht en tegenmacht

D66 wil verandering brengen in de statische manier van politiek in de gemeente. Doorgaans wordt na de verkiezingen een coalitie gevormd die de komende vier jaar politiek bedrijft vanuit een dichtgetimmerd coalitieakkoord. De oppositiepartijen kunnen daardoor nauwelijks tegenmacht uitoefenen. D66 wil meer dynamiek in de lokale politiek, zodat elke stem van elke Heusdenaar gehoord kan worden. Om deze visie te verwerkelijken, heeft D66 een aantal ideeën.

Ten eerste wil D66 dat er, voordat een coalitie wordt benoemd, een conceptvorm van een coalitieakkoord in de raad wordt besproken. Zo kan er een gezonde discussie gevoerd worden waaraan elke partij – coalitie of oppositie – een bijdrage kan leveren. En niet alleen de raadsleden, ook u krijgt hierdoor de mogelijkheid om in te spreken en direct invloed uit te oefenen op het coalitieakkoord.

Daarnaast wil D66, om vaker en beter in te kunnen spelen op actuele wensen en behoeften van inwoners, nader overeen te komen politieke thema's buiten een coalitieakkoord kunnen houden. Geen dichtgetimmerd akkoord tussen de coalitiepartijen dus. Hierdoor komt de macht te liggen waar zij hoort te liggen: bij de gekozen volksvertegenwoordiging. Ook ontstaat hierdoor ruimte om met wisselende meerderheden in de gemeenteraad te kiezen voor politieke oplossingen die het beste aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners.

» Samenwerken in de regio

D66 juicht het toe dat Heusden zoekt naar samenwerking binnen de regio Midden-Brabant en met de drie Langstraat-gemeenten. Dat is een goede zaak, ook omdat door effectieve en efficiënte regionale samenwerking financiële gezondheid kan worden gegarandeerd. Daarbij is een projectmatige aanpak en democratische controle voor D66 een belangrijk aandachtspunt.

Gericht op de toekomst

Duurzaam, dromen, doen

D66 zet zich extra in voor een duurzaam Heusden. Daarmee willen wij bijdragen aan de klimaatdoelen van Parijs. En de tijd voor actie dringt. De gemeente moet een actieve rol spelen en het goede voorbeeld geven. D66 Heusden wil bovendien dat alle inwoners kunnen profiteren van de energietransitie. Ook wil D66 afvalscheiding verbeteren, recycling stimuleren en afval zoveel mogelijk voorkomen.

»» Energiebesparing

Er is heel veel te doen om de klimaatafspraken van Parijs te gaan halen en de tijd is relatief kort. D66 Heusden vindt dat de gemeente hierin een actieve taak heeft, onder andere door te fungeren als hét goede voorbeeld. Daarvoor zijn kansen te over. Zo kan de gemeente veel eigen gebouwen energiezuiniger maken.

Bovendien kan de gemeente met de woningcorporaties structurele afspraken maken over verduurzaming van de woningvoorraad. Zo helpen beide partijen woningeigenaren met kennis over het verduurzamen van de woning.

De gemeente zet zich extra in voor een duurzamer Heusden: woningen en eigen gebouwen energiezuinig, in 2050 zelfs helemaal onafhankelijk van fossiele brandstoffen, LED-straatverlichting met dimstand, kennisoverdracht aan inwoners, zonnepanelen en windenergie.

»» Energietransitie

De belangrijkste CO₂-reductie is te behalen in de omschakeling van fossiele energie naar duurzame energie. Groene energie moet voorrang krijgen en woningen en gebouwen moeten aardgasvrij worden. De gemeente heeft in de Transitievisie Warmte de ambitie uitgesproken om de CO₂-uitstoot in 2030 met 30% te reduceren.

De belangrijkste vraag voor inwoners over de energietransitie is: 'Hoe kan ik dat betalen?' D66 wil dat die vraag als eerste door de gemeente wordt beantwoord.

Gericht op de toekomst

De gemeente zet zich in om de energietransitie voor iedereen die wil mogelijk te maken, door het actief werven en verlenen van subsidies, financieringsmogelijkheden of buurtinitiatieven. De transitie naar duurzame energie kan alleen slagen als die voor iedere inwoner haalbaar en betaalbaar is.

D66 wil verder dat de gemeente een actieve rol inneemt bij de aanleg van grootschalige energievoorzieningen zoals zonnepanelen, windenergie en collectieve warmtenetten. Zij kan dit doen in samenwerking met derde partijen.

De gemeente zorgt dat zij daarbij in elk geval de regie houdt over de bestedingen van het 'publieke' deel van de opbrengsten van deze voorzieningen. Zij waakt voor financiële risico's voor de gemeente en haar inwoners.

De gemeente gaat op zoek naar geschikte locaties voor windmolens en zonnepanelen, waardoor de taakstellingen uit de Regionale Energie en Klimaatstrategie Regio Hart van Brabant (REKS) worden behaald.

Wij zijn geen voorstander van het zelfstandig nemen van ontwikkelingsrisico's door gemeenten, ook niet in regionaal verband. Deskundigheid en snelheid van handelen van marktpartijen kan worden benut door op voet van gelijkheid samenwerkingen met hen aan te gaan.

Kennisoverdracht kan een belangrijke rol spelen in de verduurzaming en energietransitie van onze gemeente. De gemeente ondersteunt kennistransferia met eigen kennis en publieke middelen en zorgt voor een informatiepunt Duurzaam (ver)bouwen, waar mensen terecht kunnen met verduurzamingsvragen.

D66 Heusden gaat op zoek naar nieuwe mogelijkheden tot verduurzaming. D66 maakt zich sterk voor de benodigde financiële middelen voor de Duurzaamheidsagenda. Deze wordt, als het aan D66 ligt, een hoeksteen van het coalitieakkoord.

Naast de noodzakelijke aanpassing aan de gevolgen van het veranderende klimaat zullen ook grote inspanningen nodig zijn om klimaatverandering te

beperken. Heusden is maar een kleine pion op een groot schaakbord. Dat neemt niet weg dat we ook hier grote en moedige stappen zullen (moeten) gaan zetten. Over een generatie zou de gemeente Heusden volledig duurzaam moeten zijn, zowel voor energie als voor materialen. Dat lijkt ver weg, maar het is kort dag. Leefbaarheid is meer dan overleven. Leefbaarheid gaat over de kwaliteit van het bestaan en over het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Het is niet of-òf. Maatgevend is niet de snelheid waarmee de grote ambities worden bedacht, maar de snelheid waarmee ze worden opgepakt en gerealiseerd. Hier is nog een wereld te winnen. Ook in Heusden.

» Circulaire economie

De circulaire economie draait om het slim gebruiken van grondstoffen, producten en goederen zodat deze oneindig hergebruikt kunnen worden in een gesloten kringloop.

Idealiter worden er geen eindige grondstoffen meer aan de aarde onttrokken en wordt geen afval gestort. Voor gebouwen betekent 'circulair' dat materialen en bouwdelen hergebruikt worden, maar ook dat het gebouw zelf flexibel is.

D66 maakt zich hard voor een circulaire economie waarin grond- en afvalstoffen worden gerecycled en hergebruikt. Afvalpreventie staat, als vanouds, bovenaan.

Gerichte voorlichting en een gedifferentieerde tariefstructuur (niet-herbruikbaar afval wordt duur, herbruikbaar goedkoop) moeten de hoeveelheid afval die gestort of verbrand wordt verder terugdringen.

» Klimaatadaptatie

De gevolgen van de klimaatveranderingen worden steeds merkbaarder in de vorm van hogere temperaturen in de zomer, langere periodes van droogte en hevige wateroverlast tijdens onweersbuien. Straten in de gemeente staan vaker blank dan voorzien was. Wij willen plannen realiseren om regenwater langer vast te houden in de wijk, met name in parken en openbaar groen. Goede voorbeelden daarvan zijn te vinden in het Geerpark en in het waterpark in Vlijmen-Noord.

We zien de laatste tijd steeds meer 'onderhoudsarme tuinen'. Dit soort tuinen draagt reëel bij aan de vergroting van de wateroverlast en hittestress. Deze ontwikkeling staat haaks op het klimaatbeleid. De gemeente kan nog veel doen aan voorlichting aan burgers. Ze moet haar burgers vaker 'meenemen'.

» Buitengebied

De komende jaren zullen veel agrariërs geheel of gedeeltelijk met hun bedrijf stoppen. Die tendens bestaat al vele jaren. D66 wil dat de gemeente met elke agrariër spreekt om een goede bestemming van de vrijkomende gebouwen te garanderen. Leegstand leidt immers snel tot verpaupering en zeer ongewenste activiteiten.

Het buitengebied krijgt steeds meer functies. Een deel van die functies is onderling tegenstrijdig. We willen meer duurzame energie, bijvoorbeeld opgewekt

met windmolens en in zonneweides, maar we willen ook een klimaatbestendig buitengebied met veel biodiversiteit, waar het goed boeren en recreëren is. Vast staat dat veel boeren – al dan niet vrijwillig – in het komende decennium zullen stoppen, een andere manier van 'boeren' zullen kiezen en/of geheel andere activiteiten gaan ontplooiën. Het is zaak om met de kennis en inbreng van boeren het buitengebied een kwaliteitsimpuls te geven. In geen geval mogen criminelen met het vele geld dat ze hebben hier ondermijnende activiteiten beginnen.

» Verbeteringen voor de agrarische sector

Er gaan de komende kabinetsperiode met zekerheid financiële middelen beschikbaar komen voor de noodzakelijke hervorming van de landbouw. Voor het gebied van de gemeente Heusden kan dit betekenen dat de kaalslag wordt hersteld die in de zestiger jaren in het buitengebied is ontstaan met de grootschalige ruilverkavelingen. Roundup en raagrass deden hun intrede. Het klein wild, vogels en insecten verdwenen grotendeels.

De 'race-to-the-bottom', door steeds goedkoper te produceren tegen steeds lagere marktprijzen, waar de boeren mee werden opgejaagd, moet tot staan worden gebracht.

Veel boeren zijn er trots op dat hun voorouders prachtige landschappen hebben achtergelaten. Er komen nu kansen voor herstel daarvan, waarbij boeren weer een rendabele exploitatie moeten kunnen krijgen. Maatregelen en compensatie moeten hand in hand gaan.

De oude, natuurlijke omgeving kan worden hersteld door het terugbrengen van sloten en bosschages. Het kleinwild, zoals hazen, fazanten en patrijzen en vele andere soorten zullen dan terugkeren. De oude biodiversiteit kan daarmee worden hersteld. De gemeente Heusden kan invloed uitoefenen voor besteding van de beschikbaar komende middelen in de gewenste richting. Zij kan daaraan kracht bijzetten door nadere eisen te stellen aan het gebruik en inrichting van haar eigen (pacht)gronden.

» Versterken van natuur en landschap

De gemeente heeft als taak een Omgevingsvisie te ontwikkelen, waarin natuur en landschap een belangrijke rol spelen. De eerste stappen zijn al gezet. In diverse consultatierondes heeft de gemeente wensen en informatie 'opgehaald' bij de burgers. D66 Heusden wil verrommeling tegengaan, we willen een hoogwaardig buitengebied, duurzame landbouw, natuurontwikkeling, meer groen in woonwijken, voor elke gekapte boom twee nieuwe bomen planten.

Versterking van natuur en landschap is goed voor het welbevinden van mens, plant en dier. D66 bepleit een kwaliteitsverbetering van het Groene Woud, inclusief de Loonse en Drunense duinen. Veel inwoners zijn ondernemend en creatief. Wie delen van de openbare ruimte wil omtoveren tot bloemrijke plekken, willen we die kans geven.

Veiliger verkeer is geen toekomstmuziek

Ilse Kolmans

nr. 2 op de lijst

D66 wil het voor inwoners veiliger en aantrekkelijker maken om zich per fiets te verplaatsen. Dit vraagt om betere, veiligere en beter onderhouden fietsroutes.

De elektrische auto is in opmars. D66 Heusden juicht dat toe en stimuleert dat door openbare oplaadpunten te plaatsen en voorrang te geven bij parkeren. We willen dat er meer recreatieve wandelroutes in de woonomgeving komen. D66 vindt het nodig dat fietsers, wandelaars en bestuurders van scootmobielen in de dorpskernen meer stallingsmogelijkheden, ruimte en voorrang krijgen. De oostelijke randweg Vlijmen moet goed ingepast worden in het polderlandschap.

» Veiliger op fiets en scooter

Fietsen is gezond en duurzaam. D66 Heusden vindt dat meer veiligheid en comfort voor de fietser prioriteit moet krijgen. De kwaliteit van het wegdek van fietspaden laat te vaak te wensen over. We zien te veel gaten, hobbels, paaltjes en boomwortels. In de nieuwe wijken De Grassen en Geerpark moet de inrichting van de openbare ruimte uitgaan van het gebruik door voetgangers, fietsers en bestuurders van scooters. De auto is 'te gast'.

Kruisingen van wegen met fietspaden zijn potentiële ongevalsplekken en vragen extra aandacht. Dit speelt extra bij snelfietsroutes. Ook de toegangsweg nabij het viaduct/rotonde in Nieuwkuijk is voor fietsers een bron van zorg. De Parallelweg en de Nieuwe Maasdijk moeten voor fietsers en wandelaars rechtstreeks met elkaar worden verbonden

D66 is voor de aanleg van fietssnelwegen tussen de dorpen en naar Waalwijk en 's-Hertogenbosch. Elektrisch fietsen maakt een grotere actieradius voor de fietser mogelijk, ook voor woon-werkverkeer. Dit betekent dat ook voldoende gelden vrijgemaakt moeten worden voor ongelijkvloerse kruisingen. D66 pleit voor de aanleg van fietsstraten naar de dorpskernen toe. Hier heeft de fiets voorrang en is de auto 'te gast'.

Wij willen veiliger en aantrekkelijker fiets- en wandelroutes naar scholen en we willen het ontmoedigen dat ouders hun kinderen met de auto naar school brengen.

Fietsers dienen over goede stallingsmogelijkheden te beschikken bij openbare gebouwen, winkelcentra en bushaltes.

Vergrijzing en individualisering vragen om passende antwoorden op het gebied van goede en veilige bereikbaarheid van sociale voorzieningen. Daar waar mensen elkaar ontmoeten, neemt de eenzaamheid af en het wederzijds begrip toe.

» Recreatieve routes

D66 Heusden hecht veel belang aan aantrekkelijke wandelroutes in de directe woonomgeving. Waar burgers, ondernemers of organisaties hiertoe het initiatief nemen, moet de gemeente hen ondersteunen om dat mogelijk te maken. Een voorbeeld is een rechtstreekse verbinding voor fietsers en wandelaars tussen de Parallelweg en de Nieuwe Maasdijk.

» Veiligheid

Er is meer aandacht nodig voor de veiligheid van wandelaars, fietsers en gebruikers van hulpmiddelen zoals scootmobielen en rollators in de dorpscentra van Drunen en Vlijmen. Bij iedere wijziging van de weginrichting in dorpscentra moeten fietsers en wandelaars meer ruimte en voorrang krijgen. Het winkelgebied dient verblijfsgebied te worden waar de auto te gast is. Daarnaast maakt D66 Heusden zich hard voor een ecologische zone met voet- en ruiterspad langs de Torenstraat-Heidijk in de richting van het Drongelens kanaal.

» Aansluiting Drunen-West

De aanleg van een nieuwe ontsluiting voor Drunen en Waalwijk via de Overlaatweg vonden wij een slechte oplossing om de A59/Maasroute te ontlasten. We willen de kwaliteit van het Overlaatgebied juist versterken. Wij pleiten daarom nu voor extra compenserende maatregelen in dit gebied.

» Vlijmen-Oost

De nieuwe oostelijke randweg en de vernieuwde Tuinbouwweg dienen goed te worden ingepast in het polderlandschap. De diverse 'insteken' dienen veilig oversteekbaar te zijn voor fietsers en voetgangers.

Naar een socialer en gezonder Heusden

D66 Heusden wil dat organisaties voor mensen met psychische problemen hun samenwerking verbeteren. Voor langdurig werklozen is meer maatwerk nodig.

We willen oplossingen voor jongeren die van de zorgradar verdwijnen wanneer zij meerderjarig worden. Sport en bewegen zijn onontbeerlijk voor een gezonde en vitale bevolking. "Buurt bestuurt" verdient blijvende steun en is een voorbeeld voor andere wijken.

» Betere samenwerking

De transitie in het sociale domein is intussen een feit: de diverse organisaties die samenwerken in Bijeen Heusden hebben de wijkteams opgezet. Bijeen is nu het

netwerk van partijen dat in de gemeente Heusden zorgt voor de uitvoering van alle taken op het terrein van zorg, jeugd, senioren en werk.

Wij denken dat die samenwerking nog beter kan, onder andere voor mensen met psychische problemen. Zij hebben meer en andere aandacht nodig dan ze nu krijgen. De politie krijgt steeds meer te maken met verwarde mensen. Dat is een wringend symptoom.

Maatwerk is kijken wat er nodig is in de individuele situatie. Zorgen dat de inwoners op het gebied van hun gezondheid hun droom ook kunnen omzetten in doen. Dus inkopen op de vraag van de inwoners, in plaats van inkopen zonder goed te weten wat de vraag is.

» Woningbouw

Nieuwbouw in Heusden betekent vaak nog steeds het bouwen van (ruime) eengezinswoningen in het buitengebied. De nieuwbouwwijken De Grassen en Geerpark bestaan voor een groot deel uit dit soort woningen. Hoewel er aan het begin van de plannen een aantal sociale huurwoningen is gebouwd, blijft de vraag naar sociale huurwoningen en koopwoningen tot € 350.000,- voor alleenstaanden voor een flink deel onvervuld. De markt begint daar nu serieus te knellen. Hoe en waar alleenstaanden en arbeidsmigranten gehuisvest kunnen worden, is onderwerp van nadere studie. Het is zaak om daar meer prioriteit aan te geven. Vernieuwende bouwwijzen en woonvormen verdienen eveneens meer aandacht.

» Maatwerk

Ook voor de langdurig werklozen en niet-uitkeringsgerechtigden is meer maatwerk nodig. Bijzondere aandacht moet daarbij uitgaan naar moeilijk plaatsbare jongeren en naar de oudere werkloze. De samenwerking tussen Baanbrekers, het onderwijs en het bedrijfsleven kan nog verder worden verbeterd. D66 wil, in navolging van andere gemeentes, experimenteren met de mogelijkheid om naast een uitkering iets bij te verdienen, zodat de aansluiting met de arbeidsmarkt niet helemaal verloren gaat.

» Arbeidsmigranten

In diverse sectoren van de reële economie nemen arbeidsmigranten inmiddels een belangrijke plaats in. Daarbij zijn er punten van zorg en aandacht. Arbeidsuitbuiting komt voor. Die dient te worden opgespoord, gecorrigeerd en eventueel bestraft. Huisvesting verloopt vaak moeizaam. De gemeente dient actief toe te zien op de kwaliteit van de huisvesting, op het volgen van elementaire regels betreffende gezondheid, veiligheid en hinder. Werkgevers die arbeidskrachten in het buitenland werven hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor passende huisvesting.

» Jeugdhulp en daarna?

In de jeugdhulp is in het bijzonder aandacht vereist voor kinderen en jeugdigen in kwetsbare gezinnen. Met name voor die groep is het extra van belang dat korte lijnen worden gehanteerd binnen het sociaal domein en bij regionale voorzieningen als Veilig Thuis en Kinderbescherming.

Jeugdhulp gaat om hulp, gezien vanuit het kind én de ouders/verzorgers. Er is nu sprake van een abrupte overgang van intensieve begeleiding naar hulp op afstand, zodra jongeren 18 jaar worden.

Dat gaat soms ten koste van deze jongvolwassenen. We willen voorkomen dat jongeren die hulp ontvangen, van de zorgradar verdwijnen als ze meerderjarig worden. Ze moeten in beeld blijven bij de hulpverlenende instanties.

D66 Heusden wil dat de organisaties de komende jaren zoeken naar en experimenteren met oplossingen voor jongvolwassenen.

» Sport en bewegen

Sport en bewegen zijn middelen om te werken aan de gezondheid én aan sociale binding. Wij zijn van mening dat sport en bewegen onontbeerlijk zijn voor een gezonde en vitale bevolking – voor jong en oud, arm en rijk, met en zonder handicap, ongeacht afkomst. Sporten biedt ontspanning en vermaak. Maar het is

Gericht op de toekomst

nog niet voor iedereen gewoon om te gaan sporten en dat een leven lang te blijven doen. De sportverenigingen verdienen brede steun van de gemeente. De activiteiten van op het terrein van sportpark De Schroef onderschrijven wij dan ook en blijven we ondersteunen.

In de openbare ruimte moet er ook gelegenheid zijn om te bewegen en te sporten. Daarbij doelen we op het aanleggen, verlichten en verzorgen van fiets-, wandel-, skeeler- en ruiterspaden. Maar ook op skateplekken, basketbalpleintjes en plekken voor bootcamps. En voor senioren dienen er veilige wandel en scootmobielroutes te zijn in de directe woonomgeving.

»» Bewonersparticipatie

Wij vinden dat er specifieke aandacht nodig is voor de woonomgeving, meer in het bijzonder voor de woonwijken die gekenmerkt worden door lage inkomens, langdurige werkloosheid, ongezonde leefpatronen en een bovengemiddelde criminaliteit.

De "Buurt Bestuurt" is een goed voorbeeld van de manier waarop de initiatiefnemers de bewoners op wijkniveau meer kunnen betrekken bij hun woonomgeving. Deze initiatieven krijgen steeds meer navolging en verdienen goede ondersteuning vanuit de gemeente.

Een veilig Heusden voor bewoners

Ooit stonden er kanonnen op de wallen van de vesting Heusden om de gevreesde vijand buiten te houden. Van de kanonnen gaat vandaag geen enkele dreiging meer uit. Onveiligheid heeft in de 21-ste eeuw andere verschijningsvormen gekregen. De gemeente moet een plek zijn waar al haar burgers zich kunnen ontplooien en veilig voelen. D66 vindt het belangrijk dat elk individu zich veilig voelt binnen de gemeente. Het is de taak van de gemeente om zich hiervoor in te zetten en gehoor te geven aan de zorgen van haar burgers.

»» Veiligheid vanaf de eerste steen

D66 Heusden vindt het belangrijk dat inwoners zich veilig voelen in hun gemeente. Daarom wil D66 dat de gemeente al bij het voorontwerp van het bestemmingsplan voor een wijk voldoende aandacht besteedt aan veiligheid. Als inwoners zich organiseren om de veiligheid in hun wijk te vergroten, moeten zij op steun van de gemeente kunnen rekenen. Extra aandacht vraagt de veiligheid van kwetsbare ouderen.

»» Drugscriminaliteit

Drugsgebruik en -criminaliteit zijn in Heusden reële problemen. Gemeente Heusden zet zich in tegen drugscriminaliteit. D66 staat achter dit gevecht. Maar door handhaving alleen wordt dat gevecht niet gewonnen. Het is bovendien niet doelmatig dat drugscriminaliteit alleen wordt bestreden door handhaving. Voor D66 geldt 'voorkomen is beter dan genezen'. Vandaar dat D66 zich daarnaast wil inzetten voor drugspreventie door voorlichting en bewustwording. Door in te zetten op het terugdringen van drugsgebruik wordt ook tegelijkertijd drugscriminaliteit bestreden. De gemeente moet burgerinitiatieven en organisaties ondersteunen die zich hard maken voor drugspreventie. Zo heeft Kansrijk Elshout, het buurtbestuur van Elshout, informatieavonden georganiseerd over drugs(gebruik). D66 juicht deze initiatieven van harte toe.

Dit laat alles onverlet ... de aandacht die 'gewone' criminaliteit vraagt.

»» De politie waakt opdat wij rusten

Wij zullen er ons sterk voor gaan maken dat de politie voldoende in de wijk aanwezig en zichtbaar blijft in de diverse kernen, ook in de avonden en weekenden. D66 vindt het heel belangrijk dat de politie goed en voldoende meedoet met de samenwerkende partijen wonen, welzijn en zorg, zodat zij onderling hun kennis vroegtijdig kunnen delen en gezamenlijk inspanningen kunnen verrichten.

Gericht op de toekomst

»» Licht en veiligheid

Goede, energiezuinige verlichting is noodzakelijk voor de sociale veiligheid op straat en in de wijk: te weinig is onveilig, te veel energieverkwistend. D66 is geen voorstander van oudejaarsvuurwerk dat door particulieren wordt afgestoken. Het is gevaarlijk, milieuvervuילend en veroorzaakt overlast. Het zogenaamde carbidschieten is een oude folklore die onder strikte voorwaarden en op beperkte schaal kan worden voortgezet, doch niet zolang er een algemeen vuurwerkverbod geldt.

Naar een cultuurrijk Heusden

D66 Heusden wil dat culturele uitingen meer de vrije teugel krijgen. We vinden dat goede burgerinitiatieven op ondersteuning van de gemeente mogen rekenen, ook financieel. Doelmatigheid en efficiency zijn geen primaire criteria voor de toekenning van subsidies. Een grote versnippering is echter ongewenst.

» Cultuur en censuur gaan niet samen

D66 geeft veel aandacht aan cultuur en doet dat op elke denkbare schaal: Europees, landelijk, provinciaal en gemeentelijk.

‘Cultuur’, oftewel datgene wat de mens schept, staat tegenover het begrip ‘natuur’, datgene wat aangeboren is. Cultuur verwijst naar menselijke activiteit en de symbolen die deze activiteit betekenis geven. Het is dan ook een breed begrip en het is juist daardoor dat allerlei groeperingen dit op eigen wijze interpreteren.

Met cultuur verrijkt een mens het bestaan. Cultuur betekent diversiteit. Cultuur brengt scheppende mensen bij elkaar en laat anderen daarvan genieten. Met cultuur bestrijd je eenzaamheid. Kort samengevat: cultuur draagt bij aan de kwaliteit van bestaan.

Wij vinden het belangrijk dat culturele uitingen, van welke (maatschappijkritische) aard dan ook, de vrije teugel krijgen. Een volwassen democratie kan dat hebben. Ze wordt er beter, mooier, sterker en interessanter van.

» Voldoende middelen

Het allergrootste deel van de cultuuruitingen wordt door amateurs en onbetaalde vrijwilligers tot stand gebracht. Dat wil niet zeggen dat er geen kosten aan verbonden zijn. De grenzen van wat vrijwilligers met elkaar tot stand kunnen brengen zijn - na alle landelijke, provinciale en lokale bezuinigingsrondes - inmiddels wel bereikt. Wij accepteren geen verdere bezuiniging in de cultuursector in Heusden.

D66 vindt het nodig dat er op twee vragen in de komende raadsperiode een goed beargumenteerd antwoord komt. Wat is het effect en wat het rendement van de tientallen kruimelsubsidies in de culturele sector? Veel subsidies zijn historisch zo gegroeid en daarom is het tijd ze zorgvuldig onder de loep te nemen. En de tweede vraag: kan de subsidiegrondslag voor de grotere subsidieontvangers beter worden beargumenteerd en geharmoniseerd?

» Cultuur als basis voor sociale binding

D66 Heusden is blij dat partijen elkaar in de afgelopen raadsperiode hebben kunnen vinden bij de doorstart van De Voorste Venne en dat daar allerlei vormen van cultuur geboden worden. Het ziet er naar uit dat ook de bibliotheek in Drunen aanhaakt. We vinden dat De Voorste Venne mag rekenen op ondersteuning van de gemeente. Op kleinere schaal geldt iets vergelijkbaars voor tal van andere sociaal-culturele instellingen die onze gemeente rijk is. Cultuur verbindt mensen. D66 vindt verbinding tussen mensen belangrijk.

Gericht op de toekomst

»» Scholing

Om toegang te krijgen tot een bepaalde vorm van cultuur is onderwijs soms noodzakelijk. Wij vragen daarom extra aandacht voor de alfabetisering van autochtone ongeletterden en voor taalonderwijs aan westerse en niet-westerse allochtonen.

Op basisscholen behoort cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te zijn.

»» Raad voor Cultuur

Het geheel aan activiteiten willen we naar een hoger plan tillen. Daaraan kan een (coördinerende) Raad voor Cultuur in Heusden bijdragen.

Gericht op de toekomst

Bedrijven & gemeente: samen doen

D66 Heusden wil dat gemeente en bedrijven in goed overleg samenwerken. We vinden het gewenst dat gemeente en detailhandel samen plannen maken om de kwaliteit van bestaande winkelgebieden te waarborgen. Goed onderwijs is de sleutel naar werk. De gemeente heeft tot taak om mensen naar werk te begeleiden, die het niet lukt om zelfstandig een passende baan te vinden. Waar het prettig wonen is, is dat een belangrijke reden voor bedrijven om zich er te vestigen. We pleiten voor een gematigde ontwikkeling van het toerisme in de gemeente.

» Samenwerken brengt je verder!

Werkgelegenheid, duurzaam ondernemen en gezonde bedrijven zijn belangrijk voor Heusden. Wij hechten er grote waarde aan dat gemeente en bedrijven in goed overleg en stelselmatig samenwerken. Samenwerken om knelpunten weg te nemen, zoals niet-functionele regelgeving en om kansen te grijpen, maar ook om verduurzaming binnen bedrijven en de gemeente mogelijk te maken.

Huisvesting van (tijdelijk) personeel is eveneens een onderwerp waarbij samenwerken voordeel kan bieden. Wij staan open voor bedrijven die samen met de gemeente willen werken aan verbeteringen op allerlei onderwerpen.

» Winkels

Winkels maken de kernen in Heusden leefbaar. Het is niet alleen prettig om winkels in de buurt te hebben, winkels leveren werkgelegenheid. In de kernen zien we hier en daar leegstand ontstaan. Leegstand die structureel lijkt te worden. Wij pleiten ervoor dat gemeente en detailhandel plannen maken om verloedering tegen te gaan door het kernwinkelgebied aantrekkelijk te houden. Dat kan bijvoorbeeld door wonen boven winkels buiten het kernwinkelgebied mogelijk te maken en te stimuleren.

» Aansluiting op de arbeidsmarkt

De vraag naar en het aanbod van werk zouden naadloos op elkaar moeten aansluiten. Daarvoor is goed onderwijs voor onze jeugd een absolute must. Veel bedrijven in Heusden hebben vooral medewerkers nodig die op mbo-niveau zijn opgeleid. Binnen de driehoek bedrijven-onderwijs-overheid heeft ook de gemeente een rol om verbeteringen te realiseren.

Betere samenwerking tussen de gemeente, bedrijven en scholen met als doel om de scholieren beter te betrekken in het bedrijfsleven, zodat de afstand tussen theorie en praktijk kleiner wordt.

» Begeleiding en maatwerk

Ondanks de florerende economie zijn er mensen die het niet lukt om zelfstandig een passende baan te vinden. De gemeente heeft tot taak om die mensen naar werk te begeleiden, die tijdens de economische recessie aan de zijlijn hebben gestaan. De aanpak via Baanbrekers moet gecontinueerd worden; meer maatwerk en persoonlijke aandacht zijn noodzakelijk..

Gericht op de toekomst

»» Werken en wonen

De kwaliteit van het wonen en van de voorzieningen in de gemeente waar je werkt is voor veel mensen belangrijk. Heusden is een landelijke gemeente met veel ruimte voor ontspanning en recreatie. Wij willen dit karakter behouden en versterken. Daarmee hebben we in Heusden een belangrijke troef voor de vestiging van bedrijven in handen.

»» Recreëren

Heusden heeft diverse toeristische pareltjes in en rond de gemeente. Wij pleiten voor een gematigde bevordering van het toerisme in de gemeente. Daarbij biedt samenwerking met de omliggende gemeenten ongetwijfeld meerwaarde. Versterking van de natuur en gematigde ontwikkeling van het toerisme kunnen uitstekend samen gaan.

Gericht op de toekomst

Idealen

D66

- loopt niet voor problemen weg.
- is bereid om bestuurlijke verantwoordelijkheden te dragen
- is een pragmatische partij mét ideeën en idealen
- speelt op de bal en niet op de man.

D66

- is in staat om haar idealen om te zetten in praktische oplossingen waar mensen beter en gelukkiger van worden.
- kan effectief samenwerken met andere partijen.

@D66Heusden

D66Heusden

info@d66heusden.nl

Website: heusden.d66.nl

Colofon

Een aantal leden van D66 Heusden heeft in de loop van 2021 bijdragen geleverd aan dit verkiezingsprogramma. Zij zijn hiervoor mede geïnspireerd door gesprekken met vele mensen en organisaties in de gemeente Heusden.

Dit concept programma wordt ter vaststelling voorgelegd aan de algemene afdelingsvergadering van 1 februari 2022.

Fotografie

Pieter Lanser, D66 Heusden

Onze kandidaten

1. Eric van de Beek
2. Ilse Kolmans
3. Aart Jan Gorter
4. Jos van Oyen
5. Sabine Palinckx
6. Niek Habraken
7. Joey Nabben
8. Thomas Vergroesen
9. Sander Linssen
10. Han Vonk
11. Ben van Gorp
12. Pieter Lanser
13. Jelle Bekke

Eric van de
Beek

Aart Jan
Gorter

Ilse
Kolmans

Jos van
Oyen

Gericht op de toekomst

Richtingwijzers D66

De uitgangspunten van D66 zijn vastgelegd in vijf 'Richtingwijzers'. Ze staan op de achterpagina.

De uitgangspunten van D66 als landelijke partij zijn vertaald in deze richtingwijzers. D66 Heusden maakt gebruik van de mogelijkheden en faciliteiten die de landelijke organisatie ons als afdeling biedt, maar we zullen altijd zelf blijven nadenken en eigen politieke keuzes maken.

In het verkiezingsprogramma leest u over onze plannen voor onderwerpen die op dit moment in Heusden spelen. Wat de toekomst zal brengen valt echter nauwelijks te voorspellen. Het is dus onmogelijk om alle politieke keuzes in 2022-2026 in dit programma op te nemen. Bij vraagstukken waarbij niet of niet langer kan worden geput uit het verkiezingsprogramma, nemen de raadsleden van D66 de onderstaande richtingwijzers als uitgangspunt bij het maken van politieke keuzes en beslissingen.

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.

Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.